

1. Piltidel on kaks Vana Maailma kauneimate hulka kuuluvat **raudteejaama**, esimene neist asub Londonis ja kannab Rooma-aegse **pühaku nime**. Teise asukoht on poole miljoni elanikuga **linnas**, raudteejaama nimi on lihtsalt „*** Centraal“. **Nimetage see pühak ja tärnidega asendatud linn.**



2. See järv on 21 km pikk ja 13 km lai, ümbermõõt on 53 km, pindala 166 km². Asub 209 m allpool merepinda ja on maailma madalaimal asuv mageveejärv. Suurim sügavus on 43 m. Ajalooliselt on nimetatud ka „mereks“. **Milline järv?**

3. Millisel ametikohal on Dame Alcyon Cynthia Kiro? Sellel ametikohal on olnud ka admiral John Rushworth Jellicoe

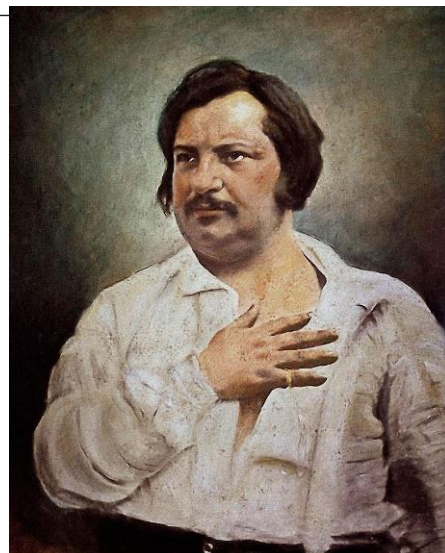


4. Golfis nimetatakse tulemust üle par'i bogey'ks, alla par'i on birdie. Aga mis nime all tuntakse **2 ja 3 lööki** alla pari'i? Mõlemad kannavad ühe linnu nime.



5. Kes (sünd. 1958) uurib oma koljut? Ta on ise oma loomestili kohta öelnud: "pange sõrm haavale ja vajutage kõvasti".

6. Kes on fotol? Tegemist on ühega sadadest reprotööstlustest ühest üsna fotograafia algaastatesse kuuluvast ülesvõttest. Mees pildil lahkus-1850. aastal.



7. Millises Ameerika maailmajao riigis on ainsana praegu riigipeaks moslem – president Irfaan Ali? Pildil seisab ta koos abikaasa ja pojaga.



8. Millise linna

vapp on pildil? See paikneb Abava jõe ääres, seal on umbes 1300 elanikku ja asulast on teateid juba 1253. aastast.



9. Küsitava, umbes 8000 elanikuga linna nimi on pärit vanakreeka keelest ja tähendab *rebane*. Praegu on küsitav linn okupeeritud Vene vägede poolt. Seal on Jalta konverentsi ajal elanud Winston Churchill, kellele väga meeldisid sealsed lõvikujud. Mis linnaga on tegemist?

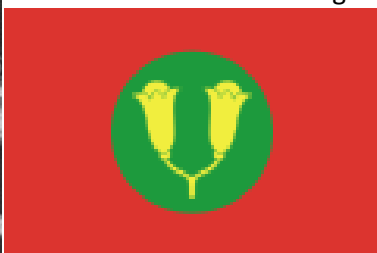


10. Kuulete laulu, mille esitaja on olnud kõige vanemana Billboard Hot 100 edetabeli tipus (aastal 2023, oma 1958 salvestatud lauluga). Sünniaasta on tal 1944. Ühtlasi on ta ainus naine, kes on võetud nii Kantrimuusika kui ka Rock'n'rolli Kuulsuste Halli liikmeks. Kes?

- 11.** Kes on need kaks kaasmaalast? Esimene (1924-2023) oli peaminister aastail 1970-1988; teine, apostlike nimedega mees (sündinud 1961) on president alates 2023.



- 12.** Millise aastail 1856-1964 eksisteerinud riigi viimane valitseja oli 1929. aastal sündinud ning 1964 võimult kukutatud Jamshid bin Abdullah Al Said? Vanahärra peaks praegu veel päris hea tervise juures olema.



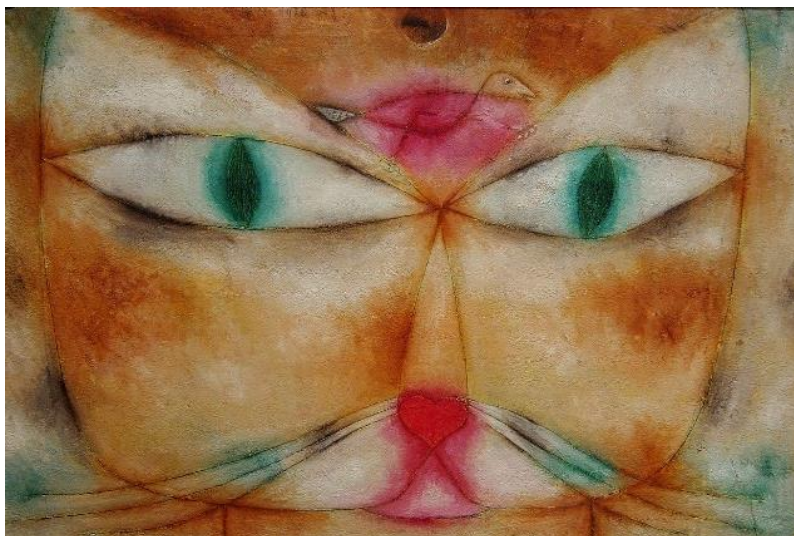
- 13.** Keskaegses Tallinnas kasutati mitmeid toredaid hukkamisviise – rattale tõmbamist, elusalt keetmist, pannil küpsetamist jt. Üht hukkamisviisi peeti naistele kõige sündsamaks ja kasutati vaid naiste puhul. Teist viisi kasutati vaid meeste puhul. **Milliseid** – järjekord on oluline. Eelpool ei ole neid viise veel nimetatud.

- 14.** Eesti filmi- ja teleauhindade jagamisel kevadel 2024 kogus enamiku filmiauhindadest endale kung-fu komöödia „Nähtamatu võitlus”. **Nimetage filmis Rafaeli kehastanud näitleja.**



- 15.** Karansebese lahing (ka Caransebes) toimus 21. ja 22. septembri vahelisel ööl 1788 tänase Rumeenia territooriumil. Kõigepealt kokkuvõtted – ühelt poolt osales 80-100 tuhat meest, teiselt poolt 0. Kaotusteks arvatakse olevat 1-10 tuhat meest, teisel poolel 0. Põhjuseks oli ohtrasti tarbitud alkohol, mis viis ühe osapoole sõdurid segadusse, justkui oleks ööpimeduses liginenud vastane. Puhkes paaniline tulevahetus. Kaks päeva hiljem saabusid tegelikud vaenlase väed ja Karansebese linn võeti kergelt. **Milline armee** sai edukalt hakkama iseenda hävitamisega?

16. Kes on maalinud 1928. aastal teose "Kass ja lind"? Ta oli tuntud kassilemb ja maalis neist palju pilte, kuid seda peetakse kõige kuulsamaks.



17. See 25-aastane kirjanik on tulnud ühte tallu, kus elavad kaks õde –Helene ja Marion (Mary), Helene lastearstist abikaasa Johannes ja nende ühine laps Juhan. Tegelane armub esmalt Helenesse, siis Marionisse. Naised on temast huvitatud vastupidises järjekorras ning lugu lõpeb krahhiga: Helene hakkab teda vihkama, Marion põlgama ja moraaluks pidama. Tegelane lahku häbistatult. Mis on selle tegelaskuju nimi?



18. Kes on maali autor ja keda on sellel kujutatud?

19. Kuidas nimetatakse Belgias Pajottenlandi piirkonnas toodetavat õlut, mida valmistatakse vabal käärimisel õhus olevate mikroorganismide abil (s.t. et ei kasutata spetsiaalseid kultuurpärme)?



20. Milline teos (piisab pealkirjast)? Esimest korda saab lugeja tutvuda piltidel kujutatud seakarjuse ja narriga 1819. aastal. Raamatus endas küll Gurthil ja tema sõbral Wambal erilist kandvat rolli pole. Tammsaare tõlkis romaani eesti keelde 1926. aastal.



21. Ameeriklane Robert Keaton patenteeris 1936. aastal kirjutusmasina, millel oli vaid 14 klahvi. Hiljem tõsteti klahvide arvu 33-ni. Kellele see mõeldud oli?



22. Keda näete sellel pildil?

23. Kelle surma (aastal 1597) on sellel maalil kujutatud?



24. Pildil on kuuest majast koosnev soolaladude kompleks *Salzspeicher*. Hiliskeskajal viidi sealt kaupa Baltimaade sadamatesse. Kompleks asub praktiliselt **teise ajaloolise ehitise** kõrval, mis oma liidumaa peamise vaatamisväärsusena jõudis 2006 esimesena Saksamaa liidumaade 2-euroste sarja. Nimetage **linn ja see teine vaatamisväärsus** (1+1p).

25. Kes laulab? Oma raamatu saateks on ta kirjutanud: „Ühel heal päeval läksin palverännakule, kus kõndisin jala läbi Hispaania 800 kilomeetrit. Sellel teel pidin alguses kirjutama väikese reisikirja, mis aga muutus hoopis minu enda elu üle mõtisklevaks raamatuks. Raamatus avaldan oma lapsepõlve tagamaid, kasvamist Lasnamäel ja oma kogu arengut tänasepäevani.“

26. 20. oktoobril 2023 ilmus firma Polydor kaubamärgi all album *Hackney Diamonds*. See on ühe tuntud ansambli esimene stuudioalbum pärast 2005. aasta plaati *A Bigger Bang*. Millise ansambli plaatidest on jutt

27. 7. mail 1999 alustas Rooma paavst Johannes Paulus II oma ajaloolist visiiti. See oli päris esimene kord pärast suure kirikulõhe tekkimist 1054. aastal, kui läänekiriku pea külastas mõnd õigeusklikku (idakiriku) maad. Pildil on paavst koos patriarh Teoctistiga (1915-2007). Kui välisminister Severin paavsti 1997. aastal külla kutsus, oli patriarh sellele vastu, sest katoliku kirikult kunagi äravõetud varad tagastati hiljem hoopis õigeusu kirikule ja tüli vajas lahendamist. Siiski jõuti kokkuleppele. **Mis riiki** paavst 25 aastat tagasi külastas?



28. Ka kevadel tasub seened käia. Võib leida nii mürkleid kui ka kogritsaid. Mõlemas perekonnas leidub liik, mille „eesnimi“ viitab seene välimusele. Sama „eesnime“ kannavad mitmed teisedki seened, näiteks ***-punalehik ja ***-lehtervahelik. **Mis on nende seente ühine eesnimi?**



29. **Mida ühist** on 1904. aastal valminud sillal üle Kasari jõe, 1972 ehitatud Ölandi ja 1998 liikluseks avatud Vasco da Gama sillal Lissabonis? Loetelu on pikem kui ainult need kolm objekti. Vastus on üheselt määratav.

30. Pildil olev isik (1901-1985) oli oma riigi peaministriks 1946-1969, mis on demokraatlikes riikides üks pikemaid näitajaid. Tema järeltulijaks sai tema kunagine sekretär ja hilisem lähedane kaastöölaine, tollane haridusminister, kes jäi peaministri ametisse ligi 17 aastaks. **Kes on pildil?** Riigi eest saab 1 punkti.





31. Kes on see 1957. aastal sündinud ja Muhu saarel üles kasvanud mitmekordne Eesti Vabariigi teaduspreemia ja Valgetähe IV klassi teenetemärgi laureaat? Kui nimi ei meenu, saate 1 punkti ametikoha eest, kus ta 2023. aasta algusest töötab.



32. Vaevalt jõudis tušš joonistel arhitekt Kornelia Plaksi (1923-2022) töölaual kuivada, kui arhitektuuris hakati liialdustele „ei“ ütlemata. Kevadeks 1954 koostasid Voldemar Herkel ja Kalju Valdre uue, märksa askeetlikuma kavandi krundile, millelt siin fotol lükatakse kokku viimaseid varemeid. Artelli „Invaliid“ uus hoone ei täitnud siiski kogu krunti. Tühja koha täitmiseks korraldati mitu konkurssi, joonisel on neist ühe võidutöö (autorid Vilen Künnapu ja Ain Padrik). Tühjaks pole see tänavanurk siiski jäänud, uus hoone valmis seal 2000. aasta algul. **Nimetage XVII-XVIII sajandil siin kinnistut omanud suguvõsa, kelle järgi uus hoone on tuntud, või address.** Tänavana nimi annab 1 punkti.

33. 1925. aastal lõpetas Berliini ülikooli mees pildil, kes asus Eestis energiliselt tegutsema. Koos Ullo Toomiga asuti muuhulgas siinset rahvatantsu energiliselt ümber korraldama. Anna Raudkats tõrjuti eemale, tema „Labajalg“ ja „Tuljak“ võeti pisut muudetult ja ilma Raudkatsi nime mainimata I Eesti Mängude kavva. Kui Toomiga Raudkats hiljem leppis, siis küsitava isikuga mitte. Kes kõneleb sellel fotol? Tema eluaastad olid 1901-1980.



34. Ülejäänud kaks selles trios olid bassimängija Ken Fricker ja tšellist Jüri Täht, kellest küll 2018 valminud Oscari võitnud filmis olid saanud George Dyer ja miskipärast (Hollywoodis müüb slaavlane eestlasest paremini?) venelane Oleg Malakoviš. Kes oli kolmas, see peamine (1927-2013), keda filmis kehastas Mahershala Ali? **Film** – 1 punkt.

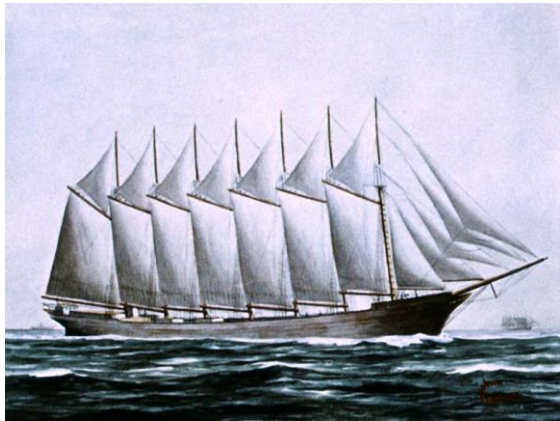
35. Pildil on kujutatud suurimat Antarktikas pidevalt elavat maismaalooma. Keda?



36. Mis liiginime kannab see toreda välimusega (valged kindad, punased põlvikud) pärdik? Liiginimest esimese osa moodustab üks aadlitiitel.

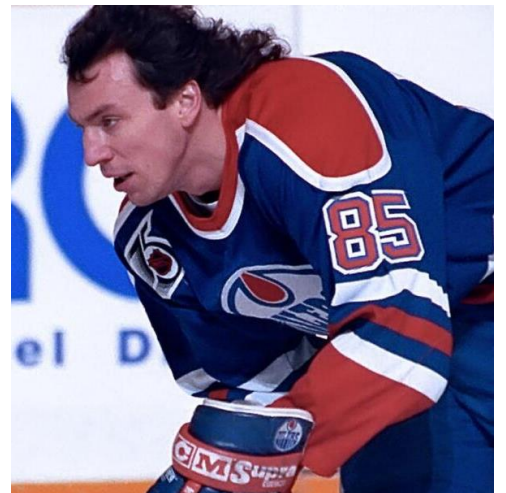


37. 4. juulil 1799 sündis Pariisis tagasihoidlikus majas tänase aadressiga Rue de Monceau 32 poiss, kelle esimeseks eesnimeks sai Joseph, mis oli pärit poisi tädimehelt, Napoleoni vennalt. Napoleon ise, kellega poisi ema oli varem olnud kihlatud, andis poisile teise eesnime, mille all on ta ajaloos tuntuks saanud. Temast sai nimelt ühe Euroopa riigi valitseja. Lisaks esinduslikule välimusele oli ta ka mitmekülgsest andekas. Tema 1818. aastal kirjutatud leinamarss pälvis Beethoveni tähelepanu ja noormehe isa kutsus suure helilooja talle muusikat õpetama. Robert Schumann on talle pühendanud oma 2. sümfoonia. **Kellest on jutt?** 1 punkti annab riik, mida ta valitses.



38. Nimetage suurim (kuni 7-mastiga) purjelaeva tüüp. Vajalik on täpne vastus.

39. Tšehhimaal Chomutovi linnas leiti mullu mais oma kodumajast surnuna legendaarne Tšehhi hokimängija. Tal oli omal ajal suuri probleeme alkoholiga, seepärast pidi ta Red Wingsi meeskonnas edasi lükkama 1988/1989 hooaja alguse. 1990. aastal võitis Stanley karika Edmonton Oilersi meeskonna koosseisus. Tema rinnanumber 85 tähendas aastat, millal ta raudse eesriide tagant vabasse maailma jõudis. **Kellega on tegemist?**



40. Keda on kujutatud sellel karikatuuril aastast 1723? Tema eluaastad olid 1678-1741. Igaks juhuks on lisatud ka üks teine pilt.

41. Kelle esinejanimi sobib võrdusmärgi taha?



+



= ?

42. Kes on see suurmeister ja tunnustatud malekirjanik, kelle esseede valimik „Male mustvalge maailm. Keresega ja Kereseta“ ilmus eesti keeles aastal 2018? Ta sündis 1943. aastal Tšeljabinski oblastis Troitskis ning on tulnud muuhulgas olümpiavõitjaks (teisel laual) ning Hollandi meistriks. Tema praegune reiting on 2520, tippreiting on olnud 2595. Pildil vestleb ta oma kaasmaalasega, malelaua taga istub tulevane maailmameister.



43. Pildil on 0,94 hektari suurune Pandju saar, mida mandrist eraldab madal salm. Vähegi madalama veeseisu korral pääseb saarele kuiva jalaga. **Nimetage poolsaar**, mille läänerannikul Pandju saar paikneb. Nagu pildilt näha, on see kohati päris tihedasti asustatud.



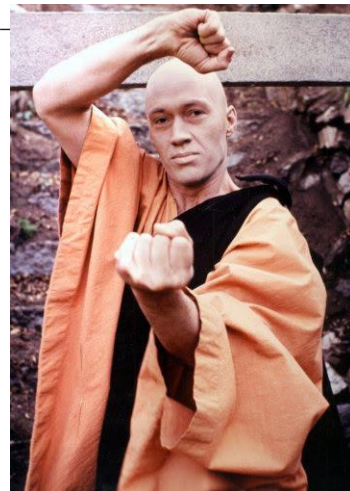
44. Selle itaalia naistemoe brändi lõi 1992. aastal daam parempoolsel pildil, kes andis loominguks nimeks omaenda lapsepõlve hüüdnime. Häälaluselt sama nime kannab 1950. aastal sündinud prantsuse näitlejanna (kodanikunimega Sylvette Herry; vasakul pildil). **Nimetage bränd või näitlejanna.**

45. Kes on kuuldava teose helilooja? Oma aastail 1722-1726 ilmunud töodes pani ta kirja kaasaegse akordi- ja harmooniaõpetuse alused. Teose „Kana“ esitab klaverivirtuoos Grigori Sokolov.

- 46.** Nimetage aastail 1938-2009 elanud USA peamiselt action-filmide staar. Tema tuntuimad rollid möödunud sajandil olid Woodie Guthrie 1976 filmis „Bound For Glory“ ja rahuarmastav shaolini munk Kwai Chang Caine 1970ndate seriaalis „Kung Fu“ (mille kontseptsiooni olevat aidanud paika panna Bruce Lee ja milles pidi algselt peaosas olema samuti Bruce Lee).



- 47.** See linn asub Belgias Hainaut` provintsis Valloonia piirkonnas, Brüsselist 85 km kaugusel edelas, Schelde jõe kallastel. Linna peetakse Belgia vanimaks ning riigi kultuuriloos on linn mänginud olulist osa. Linna Jumalaema kirik ja kellatorn on kantud ühiselt UNESCO maailmapärandi nimistusse. See Chlodovech I sünnilinn oli esimene Frangi riigi pealinn. **Mis linn?**

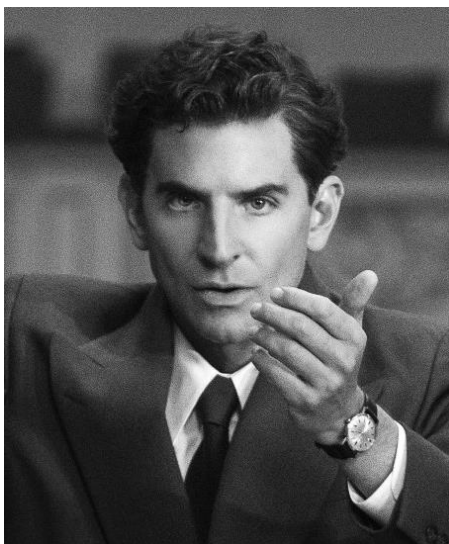


- 48.** Saksamaa Bundesliga (kõrgeim liiga) loodi aastal 1963 Saksamaa Liitvabariigis ning seal on mänginud kõikide Lääne-Saksamaa liidumaade võistkonnad peale ühe. **Milline Lääne-Saksamaa liidumaa** ei ole olnud seni Bundesliga kõrgeimal tasemel esindatud?

- 49.** Küsitavas riigis on rahaühikuid vahetatud üsna tihti. Aastail 1985-1991 olid käibel australid (sümbol ₳). Sama nime kannab riigi siselennufirma ja riigi parim eraülikool. **Milline riik?**



- 50.** Näete ühe tuntud kultuuritegelase fotot ning teda kehastanud näitlejat. **Kes on fotodel** (1 õige – 1 punkt)?



Parila MK: Jüri sari, 8. mai 2024

1. St. Pancras, Antwerpen	H
2. Kinnereti järv (ka Tiberiase järv, Piiblis Galilea meri)	J
3. Uus-Meremaa kuberner	I
4. <i>eagle</i> (kotkas), albatross	H
5. Michel Houellebecq	I
6. Honoré de Balzac	I
7. Guyana	J
8. Sabile	I
9. Alupka	M
10. Brenda Lee	I
11. Lubomír Štrougal, Petr Pavel	I
12. Sansibari sultanaat	I
13. elusalt matmine ja poomine	J
14. Ursel Tilk	A
15. Austria (ehk Habsburgid), vastaseks Ottomani armee	H
16. Paul Klee	I
17. Felix Ormusson	H
18. Ludmilla Siim, Jaak Kangilaski	I
19. Iambic	I
20. Ivanhoe	H
21. heliloojad	J
22. Abraham Maslow	J
23. Willem Barents	I
24. Lübeck, Holstentor	H
25. Stig Rästa	A
26. The Rolling Stones	I
27. Rumeenia	A
28. hiid-	A
29. valmides olid Euroopa pikimad	H
30. Tage Erlander, Rootsi	J
31. Ülle Jaakma, Eesti Maaülikooli rektor	A
32. De la Gardie, Viru 11(-15)	A
33. Ernst Idla	I
34. Don Shirley, Green Book (Roheline raamat)	H
35. surusääsk (<i>belgica antarctica</i>)	L
36. hertsoglanguur	L
37. Oscar I, Rootsi kuningas	A
38. kahvelkuunar	L
39. Petr Klima	M
40. Antonio Vivaldi	I
41. Lana del Rey = Lana Turner + Ford Del Rey	I
42. Gennadi Sossonko	I
43. Viimsi poolsaar	A
44. Miu Miu / Miou-Miou	H
45. Jean Philippe Rameau	I
46. David Carradine	H
47. Tournai	I
48. Schleswig-Holstein	I
49. Argentina	J
50. Leonard Bernstein, Bradley Cooper	I

Küsimused: Indrek Salis - I, Lauri Tammerand - L, Alar Heinaste - H, Juhan Teder - J, Margus Tõrv - M, Aare Olander – A

10. https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fwatch%3Fv%3DTFsZy9t-gDc%26fbclid%3DIwZXh0bgNhZW0CMTAAR3huUu6alelK35NNREfB8wHwvmtmA0VfhKt1F_JueHZsLKcDdOxUH89Bf8_aem_AboYe-B_kegD-4zh5za6jHPvJ5HrjYm0YQiL5G62V3QIsM3DGRNiBZ15wfrNIU8hNxIzalX88bD0ZtqsS0HOSVTA&h=AT1nJFBdgX1Xvc5Lhd6hT10a6boiP0t6oPZcpVWvDDejHtZ91KiU6QRiqJcM7xfY29g5Owjyxc8p5hz9uDqMtrY-XWTArQpc4kUAWs94Yey10tt3LgWsWxtV7t0jXLCa9dCihQ
25. <https://youtu.be/s49wDEbTmaY>
45. <https://www.youtube.com/watch?v=rS6VN3NMcj0>